Наукові перспективи
Видавнича група

Перспективи та інновації науки

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "МЕДИЦИНА"

№15(33)2023

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Громадська організація «Християнська академія педагогічних наук України»

Громадська організація «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру дієтології Наталії Калиновської

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 15(33) 2023

Київ – 2023

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Public organization "Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

Public organization "All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of Spiritual and Moral Education"

with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv", Nutrition Center of Natalia Kalinovska

"Prospects and innovations of science"

(Series" Pedagogy ", Series" Psychology ", Series" Medicine ")

Issue № 1**5**(3**3**) 2023

Kiev – 2023

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1/3](477)(02)

DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15(33)

«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»: журнал. 2023. № 15(33) 2023. С.1309

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023 № 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 16.11.2023, № 4/11-23)

Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру дієтології Наталії Калиновської.

Журнал заснований з метою розвитку наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні, за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку медицини, психології, педагогіки та. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

Жукова Ірина Віталіївна — кандидат наук з державного управління, доцент, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна);

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуковський Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

1. Бабова Ірина Костянтинівна - доктор медичних наук, професор, професор кафедри дефектології та фізичної реабілітації, ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського" (Одеса, Україна)
2. Бабчук Олена Григоріївна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
3. Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
4. Балахтар Катерина Сергіївна - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна)
5. Бартєнєва Ірина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
6. Біляковська Ольга Орестівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)
7. Вадзюк Степан Нестерович - доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України,почесний академік Національної академії педагогічних наук України , завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я Горбачевського України (Тернопіль, Україна)
8. Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща)
9. Гвожьджевіч Сильвія — кандидат наук, Державна професійна вища школа ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща)
10. Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 15(33) 2023

Гречановська О.В.
Вплив діяльнісного підходу на самоосвітню діяльність студентів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у ЗВО…….....133

Грищенко М.В., Лукіянчук А.М., Кучерган Є.В.
Порівняльний аналіз методів професійного саморозвитку психологів в країнах ЄС…….....144

Гурський І.Ю.
Обов'язковий освітній компонент «Пандемія covid-19 та англійськомовна картина світу:точки взаємодії» у системі фахової підготовки магістра філології…….....157

Дехтярьова О.О., Борзик О.Б., Каденко І.В., Чалий В.Ю.
Аналіз потенційних викликів та можливостей для використання машинного навчання у прогнозуванні ризику серцево-судинних захворювань на основі набору фізіологічних даних……....172

Коблик В.О.
Дидактичні засади формування ціннісного ставлення до праці в учнів як категорія теорії і методики виховання…….....187

Коваленко О.А., Крицька А.О.
Психологічний аспект у методиці викладання української мови для здобувачів вищої школи…….....197

Ковальчук Р.О., Жуча П.І.
Фізична підготовка жінок в армії: проблеми та перспективи…….....205

Козинець І.І., Трофимова О.П.
Удосконалення навчально-методичного забезпечення дисципліни «термодинаміка» вибіркового блоку навчального плану підготовки бакалаврів за спеціальністю 184 Гірництво…….....221

Козубцов І.М., Нестеров О.М., Слісар П.О., Кіяновський К.М.
Особистості формування курсанта-лідера на курсах професійної військової освіти l-1a, b, c (тактичний рівень військової освіти)……....235

Корильчук Н.І., Кицай К.Ю.
Викладання вибіркової дисципліни для студентів з різних країн…….....249

Куруч А.В.
Вища освіта в Україні в контексті глобалізаційного розвитку…….....262

Лахмотова Ю.В., Циркот Є.О.
Проблема дослідження соціальних мереж як інструменту комунікації в КНР та світі…….....270

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 15(33) 2023

УДК 378.018.8:378.22-051:80]:811.111:578.834"2019"(045)

https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15(33)-157-171

Гурський Ігор Юрійович викладач кафедри теорії та практики іноземних мов, факультет іноземних мов, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова, 2, м. Умань, 20301, тел.: (097) 507-47-56, https://orcid.org/0000-0002-8087-4802

ОБОВ'ЯЗКОВИЙ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ «ПАНДЕМІЯ COVID-19 ТА АНГЛІЙСЬКОМОВНА КАРТИНА СВІТУ: ТОЧКИ ВЗАЄМОДІЇ» У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА ФІЛОЛОГІЇ

Анотація. У статті представлено обов'язковий освітній компонент «Пандемія COVID-19 та англійськомовна картина світу: точки взаємодії», який може бути включений до предметної складової освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми другого рівня вищої освіти підготовки магістра філології зі спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська».

Автором було наведено рекомендоване семестрове навантаження і схарактеризовано об'єкт та предмет вивчення, мету, завдання, передумови до опанування і змістове наповнення розробленого курсу. Запропоновано варіант його імплементації на І курсі фахової підготовки перекладача англійської мови. Проаналізовано зміст дисципліни, яка в структурному відношенні складається із чотирьох змістових модулів, із яких 2 є організаційними (вступними). Згадані модулі формують системне бачення здобувачів освітнього ступеня «Магістр» про парадигму як фундаментальне наукове поняття, парадигми в історії лінгвістики, дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики, етапи здійснення лінгвістичного дослідження, технологію підготовки тексту доповіді та мультимедійної презентації за його результатами для виступу на наукових заходах різного рівня.

Особливу увагу приділено формуванню у здобувачів другого рівня вищої освіти необхідності дотримання принципів академічної доброчесності при проведенні філологічного пошуку. Третій та четвертий модулі цієї нормативної дисципліни мають на меті набуття магістрантами здатності до здійснення комплексного аналізу пандемічних новотворів як об'єктів дослідження лінгвістичної ковідології, когнітивної неології та перекладознавства. Обґрунтовано доцільність імплементації курсу в освітньому процесі при підготовці магістрів філології до здійснення досліджень автономно чи в команді науковців у процесі розв'язання актуальної наукової проблеми в майбутній викладацькій, дослідницькій та перекладацькій діяльностях.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 15(33) 2023

Ключові слова: обов'язковий освітній компонент, магістр філології, переклад, пандемія COVID-19, англійськомовна картина світу, українськомовна картина світу, лексичні інновації, фахова підготовка, лінгвістичне дослідження, академічна доброчесність.

Hurskyi Ihor Yuriiovych lecturer of the Foreign Languages Theory and Practice Department, Faculty of Foreign Languages, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Sadova St., 2, Uman, 20301, tel.: (097) 507-47-56, https://orcid.org/0000-0002-8087-4802

A COMPULSORY EDUCATIONAL COMPONENT "THE COVID-19 PANDEMIC AND THE ENGLISH-LANGUAGE WORLD PICTURE: INTERACTION POINTS" IN THE SYSTEM OF A PROFESSIONAL TRAINING OF A MASTER OF PHILOLOGY

Abstract. The article deals with the presentation of a compulsory educational discipline "The COVID-19 pandemic and the English-language world picture: interaction points", which may be included in the subject component of the educational and professional (educational and scientific) program of the second level of higher education for the training of the Master of Philology in the program subject area 035 "Philology", specialization 035.041 "Germanic languages and literatures (including translation), the first language is English".

The author outlined the recommended number of academic hours, characterized the object and subject of study, the goal, tasks, the prerequisites for studying the course and its content. An offered variant of its implementation is in the 1st course of professional training of the English translator. The content of the discipline, which structurally consists of four content modules, two of which are organizational (introductory) ones, has been analyzed. The mentioned modules form systematic vision of Master students about the scientific paradigm as a fundamental concept, paradigms in the history of linguistics, research principles of the paradigmatic space of modern linguistics, stages of philological investigation, the technology of preparing the text of report and multimedia presentation based on its results for presenting at scientific events of different levels.

Special attention has been paid to the formation of students' need to observe the principles of academic integrity when conducting philological research. The third and fourth modules of this mandatory discipline are aimed at Master students acquiring the ability to perform an in-depth analysis of pandemic novelties as research objects of linguistic covidology, cognitive neology and translation studies. The expediency of the implementation of the course in the educational process for the training of Masters of philology to carry out research independently or in a team of scientists in the process of solving an actual scientific issue in the future teaching, research and translation activities has been substantiated.

Keywords: compulsory educational component, Master of philology, translation, the COVID-19 pandemic, the English-language world picture, the Ukrainian-language world picture, lexical innovations, professional training, linguistic research, academic integrity.

Постановка проблеми. На сучасному етапі глибинних трансформацій у системі вищої освіти України, об'єктивованих необхідністю удосконалення механізму підготовки фахівців нового покоління у галузі лінгвістики та перекладу, увага освітянських кіл зосереджена на оцінці якісних показників освітніх програм підготовки майбутніх філологів та перекладачів, які повинні бути готовими здійснювати професійну діяльність на належному рівні в умовах адаптації до змін мінливого сьогодення та невизначеного майбутнього. У відповідності з цілями навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти, репрезентованими в описі предметної області Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки», фахівець має набути здатності: « … розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій … » [5, с. 6]. З огляду на це, пропонуючи перелік обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів для їх подальшої імплементації в освітній процес, члени проєктної групи мають сконцентрувати інтелектуальні зусилля у напрямі розробки тих, які уможливлюють формування здатності випускника освітньої програми здійснювати лінгвістичні дослідження автономно чи в команді дослідників на основі сформованих загальних і спеціальних компетентностей і досягнутих програмних результатів навчання у процесі розв'язання актуальної наукової проблеми в майбутній викладацькій, дослідницькій та перекладацькій діяльностях. З огляду на це, освітній компонент «Пандемія COVID-19 та англійськомовна картина світу: точки взаємодії», доцільність упровадження якого ми прагнемо обґрунтувати в межах цієї статті, розглядатиметься нами як один із тих обов'язкових дисциплін, які можуть бути включені до складу дисциплін освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми другого рівня вищої освіти підготовки фахівця зі спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Із моменту спалаху коронавірусної хвороби й донині пандемічні новотвори, які «народжуються» та «дорослішають» у лексичному фонді сучасної англійської мови, слугують незмінним предметом посиленого дослідницького інтересу. Свідченням «ковідизації» вітчизняного та зарубіжного дослідницьких просторів є зосередження уваги науковців на характеристиці негативних наслідків пандемічної кризи, яка заполонила світ та зумовила появу нових лексичних одиниць, розгляд яких здійснюється у лінгвістичних та перекладознавчих студіях. Дослідники M. Asif (М. Асіф), D. Zhiyong (Д. Жійонг), A. Iram (А. Ірам)

та M. Nisar (M. Hicap) здійснили лінгвістичний аналіз неологізмів, які пов'язані з коронавірусною хворобою та охоплюють часовий проміжок із січня до квітня 2020 р., на базі неологічної моделі С. Крішнамерті (S. Krishnamurthy) [7], натомість поза увагою залишився морфологічний аспект досліджуваної проблеми. Ця складова представленого дослідницького завдання була предметом аналізу науковиці К. Б. Акут (K. B. Akut), яка виокремила три основних способи утворення слів у межах здійсненої вибірки – словоскладання, телескопія та афіксація [6]. У вітчизняних студіях відзначимо результати пошуку М. Жулінської, у процесі якого було застосовано структурний підхід при визначенні тематичних груп лексичних інновацій, визначено моделі їх утворення та описано їх походження, функції, причини появи та семантичні особливості [2].

Означені вагомі результати наукових пошуків ознаменовують крок уперед, який продовжують робити мовознавці в напрямі вивчення коронавірусної лексики, та водночас не дають підстави стверджувати про те, що всі аспекти окресленої проблеми детально проаналізовані. Відбуваються поступове збільшення мовного матеріалу в кількісному плані та накопичення фундаменту теоретичних і практичних вузькоспеціалізованих знань, які можуть бути використані не лише як відправна точка для подальших лінгвістичних досліджень, але й в освітній площині під час проєктування освітнього контенту для здобувачів другого рівня вищої освіти в якості додаткового матеріалу для глибокого й всебічного опрацювання і в процесі розробки окремої нормативної дисципліни для дослідницької підготовки майбутніх магістрів філології. Актуальність нашого пошуку посилюється прагненням здійснювати моніторинг та періодичне оновлення не лише змістових модулів теоретичних дисциплін основної мови, але й усіх освітніх компонентів, які уможливлюють формування інтелектуального та культурного потенціалу особистості майбутнього дослідника мови, який здійснює системну наукову реконструкцію лінгвістичного явища, евристичні можливості для наукового студіювання якого є широкими. Неосяжний дидактичний потенціал мовного матеріалу, який у семантичному плані став уособленням невідворотних змін у всіх сферах суспільно-політичного життя світу та в лінгвістиці, зумовив причину звернення нашої уваги до розробки означеного авторського курсу.

Уважаємо за доцільне зауважити, що ми вже робили спробу здійснити дослідження дотичної проблеми – побудови дослідницької траєкторії проактивного магістра філології у ході вивчення англомовної дисципліни вільного вибору "COVID-19 and the development of English lexical system" – та презентували результати нашого лінгвометодичного пошуку на секційному засіданні «Інновації у вищій школі» під час роботи IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст» (Умань, 16 квітня 2021 р.) [1, с. 91– 96], але актуалізувалася

виробнича потреба в структурно-змістовому розширенні запропонованого курсу, зміні назви для його методичної та дослідницької відповідності сучасним досягненням лінгвістичної науки.

Мета статті. Ми ставимо за мету репрезентувати рекомендоване семестрове навантаження, мету, завдання, передумови до вивчення та змістове наповнення розробленого нами авторського курсу «Пандемія COVID-19 та англійськомовна картина світу: точки взаємодії», який може бути включений як обов'язковий освітній компонент освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми другого рівня вищої освіти підготовки магістра філології зі спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська».

Виклад основного матеріалу. Наш дослідницький інтерес до розробки та подальшої імплементації дисципліни зумовлений прагненням зацікавити здобувачів вищої освіти до осмислення навколишньої реальності крізь призму ковідних лексичних інновацій – продуктів нової нормальності – та сформувати в них системне наукове бачення про кількісне та якісне поповнення лексичного фонду сучасної англійської мови під впливом трансформаційних процесів, які мали місце в світі з моменту початку пандемії. Крім того, зазначимо, що оскільки одним із основних завдань підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» є набуття ними здатності до самостійного творчого розв'язання актуальної проблеми із застосуванням нових підходів, результатом якого є частина оновленої системи знань про маловивчене явище як спроби зробити власний внесок у спільне розкриття загальної проблеми, результати вивчення курсу можуть бути важливими для його досягнення.

Наводимо рекомендовану сітку годин для викладання нормативного курсу на денній формі: 120 годин (4 кредити ЄКТС), із них: 30 год. – для викладання лекційного курсу, 40 – проведення семінарських занять, 25 год. самостійної роботи здобувачів вищої освіти, 25 год. – на виконання індивідуальних завдань магістрантами в межах тематики дисципліни.

На наш погляд, в умовах регламентованого терміну підготовки магістра філології – 1 рік 4 місяці – доцільним є вивчення обов'язкової дисципліни в І семестрі І року навчання у магістратурі, оскільки вона фокусується на поглибленні та систематизації знань здобувачів вищої освіти про: наукові парадигми в історії лінгвістики; дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної філології; етапи здійснення лінгвістичного дослідження, презентацію його результатів та дотримання принципів академічної доброчесності. Синтезуючий характер нормативного курсу, який знаходить відлуння у його змістовому взаємозв'язку із загальнонауковим та мовознавчим спрямуваннями, дає змогу дослідникам-початківцям осмислити теоретичні засади здійснення філологічного пошуку, що є важливим для початкового етапу їх підготовки до написання ними випускних кваліфікаційних робіт із

лінгвістики та/або перекладознавства, у межах яких здобувачі другого рівня вищої освіти здійснюють самостійне комплексне розв'язання актуального наукового завдання. У системі фахової підготовки майбутніх дослідників мови опанування дисципліни дозволить сформувати їх уміння застосовувати отримані знання при самостійному розв'язанні спеціалізованої лінгвістичної проблеми, що передбачає збір, поглиблене вивчення мовного матеріалу, його інтерпретацію та формування аргументованих висновків із метою розширення існуючої системи знань про досліджуване явище, що має істотне значення для відповідної галузі знань.

Переходимо до характеристики об'єкту й предмету вивчення у межах курсу, його мети та завдань.

Об'єктом вивчення здобувачем ОС «Магістр» є новотвори коронавірусної пандемії як фіксатори суспільно-політичних трансформацій, зумовлених парадигмою нової нормальності під впливом спалаху інфекційної хвороби з грудня 2019 р. донині.

Предметом студіювання є лексико-семантичні, граматичні та стилістичні особливості пандемічних новотворів на тлі глобальних викликів, перед вирішенням яких постала лінгвістика на сучасному етапі її розвитку, під час якого спостерігається динамічний вплив «ковідизації» на становлення англійськомовної та українськомовної картин світу, що в свою чергу відкриває нові евристичні вектори пошуку для міжнародної дослідницької спільноти.

Метою опанування освітнього компоненту є набуття майбутніми філологами здатності до здійснення комплексного лінгвістичного аналізу пандемічних лексичних інновацій відповідно до сучасної парадигми наукового пізнання із належним дотриманням правил академічної доброчесності як квінтесенції розбудови демократичного суспільства в Україні на тлі європейської інтеграції держави у світовий мультикультурний академічний простір.

Завдання:

- сформувати цілісне дослідницьке уявлення здобувачів вищої освіти про наукову парадигму як фундаментальне поняття лінгвістичної науки, дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики, лінгвістичну ковідологію, «ковідизацію» мовних картин світу, лексичний «ковідний» бум та новотвір коронавірусної пандемії;

- навчити дослідників-початківців здійснювати комплексний лінгвістичний аналіз ковідних лексичних інновацій на належному рівні, що передбачає їх структурування із урахуванням класичних та новітніх методологічних принципів і їх розгляд із позицій різних аспектів;

- закріпити навички комплексного застосування перекладацьких трансформацій для пошуку адекватних відповідників при передачі значень пандемічних лексичних інновацій;

- розширити лексичний запас майбутніх перекладачів за рахунок вивчених лексичних інновацій;

- сприяти осмисленню філологами-початківцями структурно-смислового алгоритму лінгвістичного дослідження як системного процесу для його подальшої реалізації;

- розкрити важливість дотримання магістрантами академічної доброчесності як основи розвитку світового демократичного наукового середовища;

- охарактеризувати технологію підготовки тексту доповіді та мультимедійної презентації за результатами проведеного лінгвістичного дослідження для її подальшої практичної реалізації здобувачами ОС «Магістр»;

- популяризувати перспективні напрями досліджень у річищі лінгвістичної ковідології, що передбачає формування посиленого інтересу магістрантів до пошуку відповідей на нерозв'язані проблеми в процесі виконання індивідуальних науково-дослідних завдань у межах тематики курсу та їх стимулювання до вибору маловивченої актуальної проблеми в якості предмету лінгвістичного пошуку для написання кваліфікаційної роботи;

- активізувати участь молодих дослідників у наукових заходах кафедри, факультету та закладу вищої освіти для закріплення навичок презентації результатів досліджень, що вимагає від них вироблення оптимального підходу до стислого, доступного та аргументованого пояснення особливостей досліджуваного явища й здійснення подальшої наукової комунікації на належному професійному рівні.

Уважаємо за необхідне перейти до опису передумов для ефективного вивчення курсу.

Першою обов'язковою передумовою є **володіння англійською мовою на рівні автономного користувача (Effective Operational Proficiency – C1)** за шкалою «Загальноєвропейських Рекомендацій із мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» [3]. Вільне володіння державною мовою та високий рівень знання основної іноземної мови уможливлять здійснення майбутнім магістром філології пошуку, осмислення та аналізу інформації із автентичних джерел. Крім того, для лінгвістичного аналізу іншомовних лексем, їх структурування та осмислення усіх відтінків значень із метою досягнення запланованого авторами прагматичного результату важливим є знання англійської мови. Оскільки основний акцент у межах дисципліни робиться на формуванні здатності майбутніх науковців до здійснення дослідницької діяльності в галузі лінгвістики та перекладознавства неабиякої важливості набуває уміння магістранта розробляти й ефективно втілювати оптимальну траєкторію для досягнення запланованих результатів, компетентного представлення його результатів іноземною мовою під час роботи симпозіумів, конференцій, семінарів та круглих столів різного рівня. Це дає змогу здійснювати результативну професійну комунікацію із фахівцями відповідної галузі, які також займаються дослідженням дотичної проблематики чи зробили суттєвий внесок у розробку проблеми на сучасному етапі.

Другою передумовою є **успішне засвоєння нормативних освітніх компонентів** – «Лексикологія англійської мови», «Стилістика англійської мови», «Теоретична граматика англійської мови», «Інтерпретація тексту», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов», «Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Практика перекладу з англійської мови», «Вступ до перекладознавства» й «Загальне мовознавство» під час здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Системні знання про англійську мову як семіотичну систему, її експресивні фігури мовлення, динаміку розвитку її лексичної системи в синхронії та діахронії слугуватимуть міцним теоретичним фундаментом для набуття дослідниками здатності здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів, у яких вербалізуються значення пандемічних лексичних інновацій. Зауважимо, що набутий теоретичний фундамент із перекладацьких курсів сприятиме досягненню здобувачами освітнього ступеня «Магістр» еквівалентності в процесі перекладу різних типів тексту як продуктів пандемічної комунікації.

Мови навчання **–** державна та основна іноземна (англійська).

Презентуємо зміст освітнього компоненту «Пандемія COVID-19 та англійськомовна картина світу: точки взаємодії», який у структурному відношенні складається із чотирьох змістових модулів, із яких перших два є організаційними.

Змістовий модуль 1. Шлях від порівняльно-історичної до антропоцентричної парадигми в епіцентрі наукової творчості.

Тема 1. Наукова парадигма в лінгвістиці. Парадигми в історії лінгвістики та їх зміни.

Наукова парадигма як фундаментальне лінгвістичне поняття. Порівняльно-історична парадигма (інші назви – генетична, елементно-таксономічна або лінгвістичний компаративізм): синергія порівняльного методу та історичного підходу до вивчення мови. Мова як системне утворення у межах системно-структурної парадигми (інші назви – таксономічна або структуралістська). Іманентність мови та відокремлення від суміжних феноменів: суспільства, культури, людини. Мова як функціональна система засобів продукування смислу в руслі комунікативно-функціональної парадигми. Референційно-рольова граматика (теорія макроролей) та «Теорія функціонального поля». Антропоцентрична парадигма як методологічна матриця новітніх лінгвістичних досліджень. Багатогранність мовної особистості в межах антропоцентричної парадигми.

Тема 2. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.

Комбінація різновекторних наукових напрямів у межах уніфікації дослідницької парадигми як відкрита контраверсійна лінгвістична проблема. Поліпарадигмальний стан сучасної лінгвістики (за О. Кубряковою). Експансіонізм – розширення меж теоретичного простору та методології за рахунок методологічного арсеналу інших наук. Експланаторність – пояснення лінгвістичних явищ на базі звернення до феноменів мислення, культури,

суспільства та інших. Антропоцентризм – розгляд мовної особистості як центру наукової творчості та світобудови. Дискурсоцентризм як альтернатива антропоцентризму. Змістова кореляція понять – антропоцентризм, мовоцентризм та дискурсоцентризм. Функціоналізм – дослідження об'єкта в його інтеракції із середовищем та функціонуванням системи. Етноцентризм – розгляд мови як системи символів, яка фіксує риси характеру, ментальності та культури певного етносу. Психонетичність – вивчення мови з урахуванням механізмів свідомості людини (відчуттів, почуттів, інтуїції тощо). Діалогічність – розгляд мовної діяльності у взаємозалежному відношенні різних складників, що забезпечують її діяльність.

Змістовий модуль 2. Лінгвістичне дослідження: шлях від осмислення структурно-смислового алгоритму його проведення до реалізації поставлених завдань. Академічна доброчесність філолога-початківця.

Тема 3. Перший етап лінгвістичного пошуку.

Композиція лінгвістичного дослідження та методологія його проведення. Формулювання наукового апарату дослідження у галузі лінгвістики та перекладу. Підбір, аналіз та алгоритм критичного осмислення літератури з тематики лінгвістичного пошуку у вітчизняних та зарубіжних лінгвістичних студіях. Гіпотеза лінгвістичного дослідження та правила її висування. Постановка завдань лінгвістичного дослідження.

Тема 4. Другий етап лінгвістичного пошуку.

Вибір методики дослідження. Визначення релевантних методів та прийомів лінгвістичного аналізу. Адекватність методики дослідження окресленим завданням.

Тема 5. Третій етап лінгвістичного пошуку.

Критерії відбору мовного матеріалу, його лінгвістичного аналізу та інтерпретація отриманих даних. Написання стислих аргументованих висновків, їх відповідність поставленим завданням. Визначення ефективності результатів та аналіз результативності дослідження у цілому.

Тема 6. Академічна доброчесність дослідника-початківця.

Академічна доброчесність як основа розвитку світового демократичного наукового середовища. Академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація. Різновиди плагіату: дослівне відтворення тексту, парафраза, компіляція, незначні правки у скопійований матеріал. Наукова етика посилань та цитувань. Дискусійні питання проблеми академічної доброчесності: від осмислення причин до пошуку раціональних рішень. Забезпечення академічної доброчесності як основа інституційної культури закладу вищої освіти.

Тема 7. Методика написання наукових публікацій.

Технологія підготовки тексту наукової публікації за результатами проведеного лінгвістичного дослідження. Формування власного дослідницького стилю при створенні авторських текстів (статей, тез доповідей).

Тема 8. Презентація результатів лінгвістичного дослідження.

Технологія підготовки тексту доповіді та мультимедійної презентації за результатами проведеного лінгвістичного дослідження для виступу на наукових

заходах різного рівня. Шляхи досягнення оптимального співвідношення візуальних і вербальних засобів під час публічного представлення доповіді.

Змістовий модуль 3. Новотвір коронавірусної пандемії як об'єкт дослідження лінгвістичної ковідології та когнітивної неології.

Тема 9. Лінгвістична ковідологія. «Ковідизація» українськомовної та англійськомовної картин світу.

Лінгвістична ковідологія як перспективний напрям новітніх лінгвістичних досліджень. Когнітивна неологія: історія, традиції, сучасність. Поняття мовної картини світу. «Ковідизація» українськомовної та англійськомовної картин світу: витоки, тенденції, прогнози.

Тема 10. Лексичний «ковідний» бум.

Поняття лексичного «ковідного» буму. Екстралінгвістичні та інтралінгвістичні фактори, що зумовлюють неологічний бум. Підходи до трактування понять «неологізм», «оказіоналізм», «ковідеїзм» (та інші авторські номінативні варіанти) у вітчизняних та зарубіжних лінгвістичних студіях. Огляд класифікацій неологізмів та оказіоналізмів. Контраверсійність проблеми класифікації ковідних новотворів. Лінгвістична креативність мовця при утворенні лексичних інновацій.

Тема 11. Аналіз зовнішньої форми новоторів коронавірусної пандемії.

Принципи аналізу зовнішньої форми новотворів доби пандемії коронавірусної хвороби. Способи утворення ковідних лексем: деривація, редеривація, телескопія, скорочення, редуплікація, субституція (омофонія), запозичення, конверсія, основоскладання.

Тема 12. Аналіз внутрішньої форми новоторів періоду коронавірусної пандемії.

Принципи аналізу внутрішньої форми пандемічних новотворів. Зміна семантичної структури слова як якісне поповнення лексичного фонду сучасної англійської мови за рахунок ковідних новотворів. Генералізація та спеціалізація, деградація та елевація значення, метафора, метонімія. Евфемізація та дисфемізація при утворенні лексичних інновацій.

Тема 13. Концептуальна категоризація пандемічних лексичних інновацій.

Проблема концептуальної категоризації пандемічних лексичних інновацій. Вербалізація наративних мультимедійних концептів CORONAVIRUS, LOCKDOWN, SELF-ISOLATION: внутрішньомовні та міжмовні аспекти. Інтердискурсивний характер англійськомовного дискурсу COVID-19. Підходи до трактування поняття «пандемічний дискурс».

Змістовий модуль 4. Новотвір коронавірусної пандемії як об'єкт перекладознавчих пошуків.

Тема 14. Досягнення адекватності при перекладі ковідних лексем та фразеологічних інновацій.

Застосування лексико-семантичних, граматичних та стилістичних трансформацій при перекладі пандемічних новотворів.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 15(33) 2023

У першому модулі «Шлях від порівняльно-історичної до антропоцентричної парадигми в епіцентрі наукової творчості» акцентується увага здобувачів вищої освіти на підходах до трактування терміну «наукова парадигма» та здійснюється розгляд парадигм в історичній ретроспективі для узагальнення та переосмислення існуючих поглядів для того, щоб здійснити спробу визначити головну дослідницьку парадигму в сучасних лінгвістичних студіях. Крім того, дається онтологічне уявлення про дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики: експансіонізм, експланаторність, антропоцентризм, дискурсоцентризм, функціоналізм, етноцентризм, психонетичність, діалогічність. Особливу увагу звернено на аналізі поліпарадигмального характеру новітніх лінгвістичних досліджень. Як видно з таблиці 1, два лекційних заняття присвячуються висвітленню та аналізу здобувачами ОС «Магістр» означених засадничих філологічних положень, оскільки вони вже володіють фундаментом лінгвістичних знань із загального мовознавства та у зв'язку з наявністю окремої обов'язкової дисципліни з методології лінгвістичного пошуку в освітніх програмах підготовки перекладачів за другим рівнем вищої освіти. Рекомендується проведення семінарського заняття у форматі конференції для стимулювання подальшого інтересу майбутніх науковців до опанування положень курсу.

Другий організаційний модуль «Лінгвістичне дослідження: шлях від осмислення структурно-смислового алгоритму його проведення до реалізації поставлених завдань. Академічна доброчесність філолога-початківця» має на меті осмислення процесу проведення лінгвістичного дослідження, що складається із трьох взаємопов'язаних етапів. Здобувач ОС «Магістр» усвідомлює розкриті засадничі положення ведення лінгвістичного пошуку з обов'язковим дотриманням правил академічної доброчесності, які слугують орієнтиром для ефективної взаємодії із науковцями в майбутній професійній діяльності. Опановуючи теоретичний матеріал цього модуля, молодий дослідник, який лише розпочинає власну наукову діяльність, проходить шлях, який ілюструє алгоритм побудови наукового дослідження від формування задуму до презентації його результатів. Практичне застосування вивченого матеріалу знаходить відображення на завершальному семінарському занятті, упродовж якого майбутні магістри філології презентують результати власних лінгвістичних досліджень. При цьому, інші учасники освітнього процесу аналізують виступи колег, вироблений ними підхід до творчого розв'язання проблеми та доступність й аргументованість висвітлення основних положень пошуку, рівень повнити відповідей на запитання тощо. Обов'язковим є комплексний аналіз виступів, означення їх переваг та недоліків. Готовність презентувати доповідь на належному рівні стане запорукою успішного захисту кваліфікаційної роботи магістра філології у третьому семестрі.

Змістовий модуль 3 «Новотвір коронавірусної пандемії як об'єкт дослідження лінгвістичної ковідології та когнітивної неології», до тематичного аналізу якого ми переходимо далі, є одним із основних, оскільки

він покликаний занурити здобувачів вищої освіти в світ лексичних інновацій. Магістранти критично осмислюють підходи до номінації пандемічних інновацій та їх трактування у сучасній лінгвістичній науці. Важливим для майбутніх філологів є формування навичок здійснення аналізу зовнішньої та внутрішньої форм лексем із застосуванням релевантних загальнонаукових, лінгвістичних та перекладознавчих методів філологічного пізнання. Наприклад, використання: методу структурно-словотвірного аналізу – для ідентифікації та характеристики продуктивних способів утворення лексем досліджуваного періоду; компонентного аналізу як методики структурного аналізу – із метою розкладання пандемічних новотворів на семи (семантичні компоненти) для визначення значення слів; методики безпосередніх складників – для сегментації мовного матеріалу та характеристики ієрархічних відношень між складниками у межах слів, речень тощо. Способом зацікавлення здобувачів вищої освіти до здійснення дослідницької діяльності може стати проєктне завдання, в основі якого лежить укладання словникової статті ковідного новотвору із застосуванням авторського підходу. Наступним кроком є поглиблене студіювання наративних мультимедійних концептів: CORONAVIRUS, LOCKDOWN, SELF-ISOLATION.

У ракурсі перекладознавчих студій пандемічні лексичні інновації розглядаються у завершальному змістовому модулі курсу. Магістранти здійснюють відбір та комплексне застосування лексико-семантичних, граматичних і стилістичних трансформацій при передачі семантики лексем коронавірусної тематики.

Таблиця 1

Розподіл академічних годин у межах дисципліни (денна форма) (розроблено автором на основі адаптації форми робочої програми навчальної дисципліни, наведеної у «Положенні про робочу програму навчальної дисципліни в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» [4])

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Лекції	Практ./ Сем. занят.	Лаб.	Інд. завд ан.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1						
Змістовий модуль 1. Шлях від порівняльно-історичної до антропоцентричної парадигми в епіцентрі наукової творчості.						
Тема 1. Наукова парадигма в лінгвістиці. Парадигми в історії лінгвістики та їх зміни.	8	2	2	-	2	2
Тема 2. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.	6	2	2	-	1	1
Разом за змістовим модулем 1	**14**	**4**	**4**	**0**	**3**	**3**

Змістовий модуль 2. Лінгвістичне дослідження: шлях від осмислення структурно-смислового алгоритму його проведення до реалізації поставлених завдань. Академічна доброчесність філолога-початківця.						
Тема 3. Перший етап лінгвістичного пошуку.	4	1	1	-	1	1
Тема 4. Другий етап лінгвістичного пошуку.	4	1	1	-	1	1
Тема 5. Третій етап лінгвістичного пошуку.	4	1	1	-	1	1
Тема 6. Академічна доброчесність дослідника-початківця.	4	1	1	-	1	1
Тема 7. Методика написання наукових публікацій.	12	4	4	-	2	2
Тема 8. Презентація результатів лінгвістичного дослідження.	8	2	2	-	2	2
Разом за змістовим модулем 2	**36**	**10**	**10**	**0**	**8**	**8**
Змістовий модуль 3. Новотвір коронавірусної пандемії як об'єкт дослідження лінгвістичної ковідології та когнітивної неології.						
Тема 9. Лінгвістична ковідологія. «Ковідизація» українськомовної та англійськомовної картин світу.	6	2	2	-	1	1
Тема 10. Лексичний «ковідний» бум.	6	2	2	-	1	1
Тема 11. Аналіз зовнішньої форми новотворів коронавірусної пандемії.	14	2	6	-	3	3
Тема 12. Аналіз внутрішньої форми новотворів періоду коронавірусної пандемії.	18	2	8	-	4	4
Тема 13. Концептуальна категоризація пандемічних лексичних інновацій.	10	4	4	-	1	1
Разом за змістовим модулем 3	**54**	**12**	**22**	**0**	**10**	**10**
Змістовий модуль 4. Новотвір коронавірусної пандемії як об'єкт перекладознавчих пошуків.						
Тема 14. Досягнення адекватності при перекладі ковідних лексем та фразеологічних інновацій.	**16**	4	4	-	4	4
Разом за змістовим модулем 4	**16**	**4**	**4**	**0**	**4**	**4**
Усього годин	**120**	**30**	**40**	**0**	**25**	**25**

Висновки. На наш погляд, освітній компонент, науково-теоретичне обґрунтування запровадження якого на рівні окреслення рекомендованого семестрового навантаження, мети, завдань, передумов до вивчення та змістового наповнення у межах цієї статті, дає підставу розглядати його як одну з обов'язкових навчальних дисциплін для підготовки фахівців у галузі лінгвістики та перекладу за спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» спеціальності 035 «Філологія». Причинами, які зумовлюють необхідність упровадження означеного

курсу, є такі: його синтезуючий характер, який уможливлює органічне поєднання академічної та дослідницької складових при формуванні здатності здобувачів вищої освіти до здійснення комплексного аналізу сучасного мовного матеріалу з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності.

Перспективи подальших наукових досліджень в обраній царині полягають у необхідності опису впровадження інтерактивних технологій навчання на лекційних і семінарських заняттях із освітнього компоненту, який слугував об'єктом наукового пошуку в межах цього дослідження.

Література:

1. Гурський І.Ю. Побудова дослідницької траєкторії проактивного магістра філології у ході вивчення англомовної дисципліни вільного вибору «COVID-19 and the development of English lexical system». *Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст :* матеріали IV Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (Умань, 16 квітня 2021 р.). Умань : Візаві, 2021. С. 91–96.

2. Жулінська М. Неологізми періоду пандемії як відображення суспільної свідомості. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.* 2021. Вип. 1 (9). С. 63–72. URL: https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/issue/view/12/9 (дата звернення: 01.02.2023).

3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видан. доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К. : Ленвіт, 2003. 273 с.

4. Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. URL: https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty (дата звернення: 01.02.2023).

5. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf (дата звернення: 01.02.2023).

6. Akut K.B. Morphological Analysis of the Neologisms during the COVID-19 Pandemic. *International Journal of English Language Studies.* 2020. Vol. 2. No. 3. P. 1–7. URL: https://al-kindipublisher.com/index.php/ijels/article/view/90 (Last accessed: 01.02.2023).

7. Asif M., Zhiyong D., Iram A., Nisar M. Linguistic Analysis of Neologism related to Coronavirus (COVID-19). *Social Sciences & Humanities Open.* 2020. Vol. 4, Issue 1. URL: https://www.sciencedirect.com/journal/social-sciences-and-humanities-open/vol/4/issue/1 (Last accessed: 01.02.2023).

References:

1. Hurskyi, I.Yu. (2021). Pobudova doslidnytskoi traiektorii proaktyvnoho mahistra filolohii u khodi vyvchennia anhlomovnoi dystsypliny vilnoho vyboru «COVID-19 and the development of English lexical system» [The construction of the research trajectory of a proactive Master of Philology during the study of the English-language elective course "COVID-19 and the development of English lexical system"]. *Innovatsii v suchasnii osviti: ukrainskyi ta svitovyi kontekst: materialy IV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi Internet-konferentsii (Uman, 16 kvitnia 2021 r.) – Innovations in modern education: Ukrainian and world context: materials of the 4th International Scientific and Practical Internet-conference (Uman, April 16, 2021).* (pp. 91–96). Uman: Vizavi [in Ukrainian].

2. Zhulinska, M. Neolohizmy periodu pandemii yak vidobrazhennia suspilnoi svidomosti [Neologisms of the pandemic period as the reflection of public consciousness]. *Mizhnarodni vidnosyny, suspilni komunikatsii ta rehionalni studii – International relations, public communications and regional studies, issue 1 (9), 63–72.* Retrieved from https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/issue/view/12/9 [in Ukrainian].

3. *Zahalnoievropeiski Rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment]*. S.Yu. Nikolaieva (Ed.). Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].

4. Polozhennia pro robochu prohramu navchalnoi dystsypliny v Umanskomu derzhavnomu pedahohichnomu universyteti imeni Pavla Tychyny [Regulations on the curriculum of the academic discipline at Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University]. Retrieved from https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty [in Ukrainian].

5. Standart vyshchoi osvity Ukrainy za spetsialnistiu 035 «Filolohiia» dlia druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity [Standard of higher education of Ukraine in program subject area 035 “Philology” for the second (Master’s) level of higher education]. Retrieved from https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf [in Ukrainian].

6. Akut, K.B. (2020). Morphological Analysis of the Neologisms during the COVID-19 Pandemic. *International Journal of English Language Studies, 2 (3), 1–7.* Retrieved from https://al-kindipublisher.com/index.php/ijels/article/view/90 [in English].

7. Asif, M., Zhiyong, D., Iram, A. & Nisar, M. (2020). Linguistic Analysis of Neologism related to Coronavirus (COVID-19). *Social Sciences & Humanities Open, 4 (1).* Retrieved from https://www.sciencedirect.com/journal/social-sciences-and-humanities-open/vol/4/issue/1 [in English].